

BIJDRAGE
TOT DE
KENNIS DER PYRALIDINA,

DOOR
P. C. T. SNELLEN.

(Plaat 10).

In de volgende bladzijden geef ik eenige aantekeningen over reeds beschreven genera en soorten van Pyralidina, zoomede beschrijvingen van twee nieuwe genera en van een elftal nieuwe soorten. Ik heb de laatsten gedeeltelijk ten geschenke ontvangen van Dr. A. C. Oudemans Jzn. te 's Gravenhage; zij bevonden zich in eene collectie Javaansche Lepidoptera, vooral op Buitenzorg bijeengebracht door zijn' broeder, den heer G. J. Oudemans, thans controleur te Djokjokarta. Te meer wenschte ik de bekendmaking dier noviteiten nu niet langer uit te stellen, omdat Mr. A. Brants te Arnhem van de meesten afbeeldingen heeft willen maken. Dat deze niets te wenschen overlaten, behoeft ik nauwelijks te vermelden, en van hoeveel belang, ja, hoe volstrekt noodig zulke afbeeldingen zijn bij het beschrijven van nieuwe exotische Lepidoptera, is reeds te dikwijls gezegd om daarover nu nog weder uit te weiden.

Mijne aantekeningen en beschrijvingen handelen over de volgende soorten:

1. *Sybrida Ragonotalis* nov. spec.
2. *Toccolosida bilinealis* nov. spec.
3. *Endotricha acrobasalis* nov. spec.
4. *Anemosa? roseobrunnea* Warren (g. *Dicepolia*, nov. gen.).

5. *Botys lamastesalis* Moore.
6. » *chalybacalis* nov. spec.
7. *Cyclocena Lelex* Cram.
8. *Polythlipta?* *Caradrinalis* nov. spec.
9. *Pachynoa Ledereri* nov. spec.
10. *Lomotropa Vellerialis* Snell.
11. *Atheropoda flaccidalis* nov. spec.
12. » *inflexalis* nov. spec.
13. *Epherema abyssalis* nov. gen. et spec.
14. *Cirrochrista fumipalpis* Feld. en Rog.
15. *Pterygisus calligraphalis* nov. spec.
16. *Oligostigma quinqualis* nov. spec.
17. *Diptychophora amoenella* Snell.

1. *Sybrida Ragonotalis* nov. spec.

Twee mannen, 38, 39 mm. vlucht.

In eene niet lang geleden verschenen, zeer belangrijke verhandeling over de Pyralidina (*Essai sur la Classification des Pyralides*, Paris 1891), geeft de heer E. L. Ragonot op p. 74, na eene beschrijving van het genus *Sybrida* Walker, ook eene analytische tabel der van dat genus bekende soorten. Ik kan dus bovenstaande nieuwe soort, die ik zoo vrij ben naar den heer Ragonot te noemen, niet alleen beschrijven, maar ook hare juiste plaats onder de reeds gepubliceerde aanwijzen.

De mannelijke sprieten zijn lang gebaard, de tweede dwarslijn der voorvleugels is gebogen, maar niet sterk, zoodat het bovengedeelte bijna recht is en de achtervleugels geheel ongeteekend wit, terwijl verder het middenveld der grauwbroune voorvleugels duidelijk donkerder is dan de beide overige velden en niet met zwarte stippen geteekend. *S. Ragonotalis* is dus, ook door de meerdere grootte, van de naast verwante kleinere *constrictalis* Rag. (24 mm.), — die bruinachtige achtervleugels met eene onduidelijke lichte middenlijn en een lichter, met twee zwarte stippen geteekend middenveld der voorvleugels heeft, — duidelijk onderscheiden,

Palpen, kop, sprieten en thorax grauwbrown met een flauw olijffkleurig tintje. Dezelfde is ook de geheel doffe grondkleur der voorvleugels. Hun donkerder middenveld wordt door twee vuilwitte lijnen ingesloten. De eerste, op twee vijfden van den voorrand beginnende, loopt tot op de helft van cel 16 buitenwaarts schuin en iets geslingerd, dan scherp gebroken en vervolgens binnenwaarts schuin naar de helft van den binnenrand. De tweede lijn begint op drie vierden van den voorrand, maakt eene ronde bocht van ader 6 tot 2 en loopt dan schuin naar den binnenrand, waar zij iets voor drie vierden aankomt. Onder ader 2 is dus het middenveld zeer smal. In het wortelveld ziet men eene roestbruine bestuiving, waardoor ader 1 heengaat, en langs de geheele buitenzijde der tweede dwarslijn eene dergelijke iets flauwere. Een zeer flauw bruin wolkje bespeurt men ook op de dwarsader. Franjelijf fijn vuilwit; franje grijs. Achtervleugels met franje geheel wit, iets glanzig en doorschijnend, tegen den wortel aan den binnenrand grauwwachtig. Achterlijf grijs. Pooten met grove bruingrijze beharing.

Onderzijde der voorvleugels grijs, langs den voorrand, tot eene donkerder dwarslijn, breed donker bestoven. Achtervleugels als boven, met bruinachtige bestuiving langs den voorrand, tot twee derden, boven de middencel en ader 7.

Twee exemplaren van Java, een van den heer G. J. Ondemans, en een tweede, beter, in de collectie van Dr. Pagenstecher te Wiesbaden.

2. *Toccolosida bilinealis* nov. spec.

Een gaaf en frisch wijtje van 37 mm. vlucht.

Bij de twee reeds beschreven soorten van het genus *Toccolosida* Walker (zie Snellen, *Trans. Ent. Soc. of London*, 1890, p. 559 en Ragonot, *Essai sur la Classification des Pyralides*, 1891, p. 76), van welke althans *T. rubriceps* Walker stellig daartoe behoort, kan ik eene derde voegen, die zich van de beide anderen onderscheidt door vurig bruingele, op het puntderde oranjebruin bestoven achtervleugels, met twee evenwijdige zwarte dwarslijnen op

twee vijfden en twee derden, beiden geheel ongebogen en iets onder ader 7 beginnende.

Palpen donkergrijs. Kop en thorax geelachtig steenrood, waarschijnlijk ook het geheele achterlijf, doch dit is ten deele ontschubd. Voorvleugels als bij *rubriceps*, met bijna rechten voorrand en duidelijke, rechthoekige punt. De achterrand is tot ader 5 recht, dan van daar tot ader 3 stomp gebroken, verder tot den duidelijken staarhoek schuin, ongebogen. Binnenrand met eene flauwe buitenwaartsche bocht. De kleur der voorvleugels is karmozijnbruin, tegen den wortel meer oranjebruin; zij zijn langs den voorrand dun grijswit bestoven en met twee schuine, grijswitte, onduidelijk zwartgrijs afgezette dwarslijnen geteekend, die, geheel ongebogen, van drie vijfden des voorrands en even vóór de vleugelpunt, naar een derde en drie vierden van den binnenrand loopen. Franje grijswit, ook die der boven beschreven achtervleugels. Het achterlijf is — trouwens ook bij *rubriceps* — een derde langer dan de achtervleugels.

Onderzijde bijna als boven, maar somberder en de eerste dwarslijn overal ontbrekende.

Ader 8 der achtervleugels vrij.

Java. Collectie van Dr. Pagenstecher te Wiesbaden.

3. *Endotricha acrobasalis* nov. spec.

Pl. 10, fig. 1, 2.

Een gave man van 24 mm. vlucht.

Deze soort behoort duidelijk tot het genus *Endotricha* Zeller, Lederer, doch bezit verscheidene kenmerken, die zoo min bij onze sedert lang bekende *flammealis* Wien. Verz. als bij de twee sedert kort ontdekte *costaemaculalis* Christ. en *flavofascialis* Bremer ¹⁾ (*penicillalis* Christ. ken. ik niet), voorkomen.

Palpen (fig. 2) sterk gebogen, ter lengte van het vrij dikke eindlid boven den kop oprijzende, bruin. Bijpalpen kort. Oogen breeder dan het aangezicht. Zuiger opgerold. Schedel uitgehoud.

1) Geene *Agrotera*, zooals Bremer beweert,

Sprietwortel groot en dik, aan de buitenzijde met een stompen tand, lichtbruin; de vuilwitte schaft aan de binnenzijde met dunne baarden, die tweemaal zoo lang als hare middenlijn zijn, buitenwaarts aan het wortelvierde ook, maar dan, aan het iets verdikte tweede vierde met zaagtandvormige uitsteeksels, die verder naar de punt geregeld in lengte verminderen. Evenals bij *flammealis* is de thorax met schubben bekleed en hebben de schouderdeksels aan het eind eene dunne haarpluim, die tot ruim de helft van het achterlijf reikt. Kleur bleekbruin, eenigszins purperrood getint, het slanke achterlijf, dat een vierde langer is dan de achtervleugels en aan het eind eene vrij dikke staartpluim draagt, meer geelachtig.

Vleugelvorm geheel als bij *flammealis*, iets langwerpiger. Voorvleugels gekleurd als de thorax, bleekbruin, op de tweede helft flauw getint met helder licht purperrood, dat tusschen eene zeer nabij den achterrand (nader dan bij *flammealis*) gelegene zeer fijne witachtige tweede dwarslijn en de fijne, iets gegolfde zwartbruine franjelijijn, den geheelen achterrand kleurt. Wat de verdere teekening der voorvleugels aangaat, zoo ziet men op een derde eene flauwe, lichtere, twee iets hoekige bochten makende, eerste dwarslijn en is de voorrand tot drie vierden geteekend met geelachtig witte, vrij scherp bruingerande vlekjes, die eerst stipvormig zijn, later duidelijk halfronde worden. Franje aan de vleugelpunt bruin, dan geelwit, onder ader 6 tot ader 4 met eene purperroode lijn over den wortel, vervolgens tot den staarthoek geheel purperrood, donkerder dan de aangrenzende achterrand.

De achtervleugelgrond is ook bleekbruin, maar veel sterker getint met licht purperrood, dat reeds weinig voorbij de eerste helft de overhand heeft. Eerste dwarslijn op een derde, onzuiver wit, gebogen, iets getand. Tweede op de helft van den vleugel, meer gebogen, iets sterker getand. Franjelijijn zwartbruin, in de cellen iets dikker. Franje geelwit; over den geheelen wortel loopt eene gegolfde purperroode lijn.

Onder zijn de voorvleugels tegen den binnenrand witachtig, vooral op de eerste helft tegen den voorrand bruin bestoven, en voor den achterrand ziet men eene gegolfde geelwitte lijn, die in

het midden eene bocht tegen den vleugelwortel maakt. Achtervleugels alleen tegen den voorrand bleekbruin, overigens licht purperrood, voor en tusschen de sterker dan boven uitgedrukte witte dwarslijnen, vooral tegen den binnenrand, witachtig gemengd.

Pooten lang, dun, met dunne sporen, bruingeel, purperrood getint; ook de vleugeladeren als bij *flammealis*.

Onze drie bovengenoemde soorten der Palaearctische fauna hebben kortere palpen, bij den ♂ normaal gevormde, iets gekerfde, kort bewimperde sprietten en een iets gewelfden schedel. Hetzelfde is het geval bij de Australische *E. pyrosalis* Guenée, die even groot is als *acrobasis*, en bij de kleinere, door mij beschreven *Sonduicalis* en *ustalis* (*Tijds. v. Ent.* XXIII p. 200 en 201, XXVI p. 123, pl. 6 f. 6 en 7) van Celebes, die ook op Java voorkomen. Bij *ustalis* zijn de lipvoelers breeder en de voorvleugels stomp.

Java: Buitenzorg, G. J. Oudemans.

4. *Anemosa? roseobrunnea* Warren.

Trans. Ent. Soc. London 1889 p. 260.

Op de aangehaalde plaats is door den heer Warren eene Zuid-Amerikaansche Pyralide beschreven, waarvan ik ook een gaaf en frisch paar in mijne collectie heb. Deze voorwerpen zijn in Columbie gevangen door Petersen op zijne reis met Baron von Nolcken. Warren's beschrijving mag duidelijk heeten, maar ik moet bekennen dat ik eenigszins toevallig de soort herkende, want het genus *Anemosa* (Butler?), waartoe de heer Warren zijne *roseobrunnea* brengt, en dan nog wel met een vraagteken, is, voor zoover ik weet, nergens volledig beschreven. Te oordeelen naar eene aantekening van den heer Butler, *Trans. Ent. Soc. of London* 1881 p. 588 («The genus *Anemosa* is nearly allied to *Mecyna* (Guenée), from which it chiefly differs in its more acuminate primaries and the greater distance between the first and second median branches of the secondaries»), verschilt het niet van

Botys Lederer ¹⁾). *Anemosa Pryeri* Butler, l. c., wordt dan ook door Meyrick, *Trans. Ent. Soc. of London* 1888 p. 225, tot het genus *Mecyna* Gn. = *Botys* A, Led. gebracht.

Wat nu *roseobrunnea* Warren aangaat, zoo bezit deze soort verscheidene kenmerken, die haar van *Botys* A scheiden. (*Botys* B Lederer zonder ik met von Heinemann als genus *Eurycreon* af). De binnenrand der voorvleugels heeft namelijk een schubbentand, het voorhoofd steekt puntig uit, weinig minder dan bij *Emprepes* Lederer, ader 4 en 5 der achtervleugels zijn, doch alleen bij den man, gesteeld, en de sprieten hebben een lang en dik wortellid, terwijl de verdere leden bij den man driekant zijn. Voorts zijn de zeer spitse palpen bijna driemaal zoo lang als de kop. Een en ander verbiedt de opname in de drie naast verwante genera *Botys*, *Eurycreon* en *Emprepes*. Ik sla dus de vorming van een nieuw, onder den naam *Dicepolia* voor, naast *Emprepes* te plaatsen.

De sprieten zijn overigens bij beide sexen bewimperd, ruim drie vijfden zoo lang als de voorvleugels, bij het ♀ draadvormig, de palpen snuitvormig, tweekleurig, leverbruin en wit, de bijpalpen lang, de zuiger opgerold, de oogen duidelijk, ook de bijoogen. Vleugels normaal gevormd, de voorvleugels spits, hun schubbentand duidelijk; ook nabij den staarthoek heeft de man eene langere beschubbing langs den binnenrand. Het aderstelsel is, met uitzondering van de afwijking, bij den man, wat betreft de aderen 4 en 5 der achtervleugels, dat van *Botys*, en dus ook ader 11 der voorvleugels schuin; de pooten zijn regelmatig gevormd, zonder verdikking der mannelijke achterschenen, die men zelfs iets kort kan noemen. Ook het achterlijf levert niets bijzonders op.

Op de specifieke beschrijving heb ik geene aanmerkingen. Terecht stelt de heer Warren in het licht, dat beide dwarslijnen der voorvleugels zeer weinig gebogen zijn.

1) Ik zeg *Botys* Lederer. Wat *Botys* Schrank is, is vrij wel van belang ontbloot, en beschouwingen daarover zijn bij de studie der Pyralidina zonder eenig nut. Zie ook Dr. Rebel, *Stett. Ent. Zeit.* 1891, p. 103 en volg.

5. *Botys damastesalis* Moore.

Moore, *Lepidoptera of Ceylon* p. 350.

Walker, *Cat.* 19, p. 1013.

Pl. 10, fig. 3, 4.

Van deze soort had ik sinds eenigen tijd een Javaansch mannetje in mijne collectie en hield haar voor nieuw, tot ik, bij de determinatie der Sikkimsche Pyraliden van den heer Elwes mijne *Botys* in de collectie van het Britsch Museum onder bovengenoemden naam vond. Daar men echter in het heirleger der reeds beschreven soorten van *Botys* haar niet gemakkelijk naar de beschrijving van den heer Moore kan determineeren (die van Walker kan buiten beschouwing blijven) en de heer Brants reeds eene keurige afbeelding van den vlinder had gemaakt, geloof ik wel te doen, deze bekend te maken en er eenige woorden aan toe te voegen.

Botys damastesalis behoort tot de afdeeling A, a van Lederer en heeft, zooals uit de bijgaande afbeelding (fig. 4) blijkt, spitse, tweekleurige, wit- en kaneelbruine palpen. De sprieten zijn draadvormig, kort bewimperd en mijn voorwerp heeft eene vlucht van 20 mm. De soort is verwant aan *B. expeditalis* Led., maar de vleugels zijn breeder, de teekening is fijner, niet zoo bandvormig, en op de achtervleugels bemerkt men eene bij de genoemde soort ontbrekende booglijn en achterrandsstreep.

Sprieten en schedel zijn bruingeel, de laatste met witte lijntjes langs de oogen. Thorax bleek goudgeel, de voorhelft roodachtig getint. Achterlijf bleekgeel, de wortel en de achterranden der ringen witachtig. Bovenzijde der vleugels goudgeel, bestuiving langs den voorrand en de middenader, twee gewoon gevormde dwarslijnen (de tweede getand), twee kleine middenvlekken en eene, de vleugelpunt niet ten volle bereikende schaduw op den achterrand, bleek karmozijnrood. De schaduw op den achterrand gaat langzamerhand in het donkere roodgrijs der franje over.

Op de iets bleekere achtervleugels is de boven beschreven teekening mede bleek karmozijnrood, de franje roodgrijs, tegen den

staarthoek bleekgeel. Onderzijde en pooten geelwit, de voorvleugels met eene tegen de punt verbrede donkergrijze schaduw op den achterrand.

B. damastesalis is gevangen op Java (Buitenzorg, G. J. Oudemans); Ceylon (Moore); en Sikkim (Möller, zie Snellen, *Trans. Ent. Soc. of London* 1890, p. 575). De heer Elwes teekent aldaar aan: «Evidently a rare species in Sikkim»; ik geloof ook op Java, de heer Piepers heeft haar nooit gevangen.

6. *Botys chalybaealis* nov. spec.

Pl. 10, fig. 5, 6.

Een zeer gaaf en frisch mannetje van 17 mm. vlucht.

Deze soort behoort tot afdeeling A, b, *a* van het genus *Botys* Lederer, want het voorhoofd is vlak en de palpen (fig. 6) zijn gebogen en opgericht, met kort, rolrond eindlid, bijna juist zooals Lederer afbeeldt, *Wien. Ent. Mon.* VII pl. 4, fig. 20. De tekening heeft iets van die van *Botys abjunctalis* Led., pl. 11, f. 11, maar de vlinder heeft korter en breeder vleugels, en is veel kleiner, niet grooter dan *tricoloralis* Zeller (*abnegatalis* Led.). Verwant schijnt ook *Nistra caelatalis* Moore, *Lep. of Ceylon* XI p. 295, pl. 183 f. 10, maar er zijn allerlei kleine afwijkingen, die ik niet wil bespreken, omdat ik *caelatalis* niet bezit en de afbeelding blijkbaar niet zorgvuldig is bewerkt.

Palpen, als boven gezegd, opgericht en gebogen, het middenlid iets breeder dan de helft der oogen, afgerond, in het midden breeder, onzuiver wit, tegen den kop met eene driekante donkergrijze vlek. Eindlid een vierde zoo lang als lid 2, rolrond, dun, geelwit, op zijde met eene donkergrijze stip. Sprieten bijna naakt, aanvankelijk draadvormig, tegen de punt iets gekarteld.

Bovenzijde van lijf en vleugels glanzig stroogeel, met een breedten, donkergrijzen, sterk bleek staalblauw gemengden buitenrand van ongelijke breedte, die ook over de voorhelft van den thorax loopt, de bovenste twee derden van het wortelveld der voorvleugels kleurt, voorbij de stomphoekige donkergrijze dwarslijn in het midden van

den voorrand des middenvelds verbreed is en aldaar de beide fijn donkergrijs gerande, staalblauw gevulde ronde en niervlek half bedekt. Tegen het eind van het middenveld is de donkere voorrand echter zoo goed als afgebroken. Tweede dwarslijn donkergrijs, gewoon gevormd, maar iets stomphoekig, bijna ongegolfd; achter haar de geheele achterrands donkergrijs met bleek staalblauw, alleen iets boven den staartheuk geelachtig gemengd.

Achtervleugels met eene donkergrijze, staalblauw gekernde middenvlek en een even groot, maar ronder, dergelijk vlekje in den staartheuk. Een boogje op ader 2 is grijs en dan is achter eene iets stomphoekige donkergrijze booglijn op twee derden, die vóór den staartheuk eindigt, de achterrands weder donkergrijs, maar bijna geheel gedekt met staalblauw, dat nog iets bleeker maar tevens glanziger is dan op de voorvleugels. Deze rand komt niet verder wortelwaarts dan de booglijn en is dus aan de vleugelpunt dubbel zoo breed als in de cellen 1*b* en 1*c*. Verder is hij in de cellen 2 en 3 door de strooge gele grondkleur afgebroken en heeft hij in cel 5, juist tegen de booglijn, een rond geel vlekje. Franjelijns slechts langs de bovenhelft van den achterrands der vleugels met eenige grijze streepjes, de franje geel, in cel 3 en 5 overal donkergrijs gemengd.

Onderzijde onzuiver wit, glanzig, de grijze teekening als boven, maar bleeker, bijna zonder staalblauw, en op de achtervleugels de donkere rand langs de onderhelft zeer flauw.

Achterlijf ruim anderhalf maal zoo lang als de achtervleugels, bleekbruin op den rug, de buik wit. Pooten dun, de achterschenen niet verdikt, de sporen lang, dun, maar de buitenste slechts half zoo lang als de binnenste. Hunne kleur is wit, op de voorschenen met twee grijze vlekjes.

Java: Buitenzorg; G. J. Oudemans.

7. *Cyclocena* (Möschl.) *Lelex* Cram.

Deze door Cramer in zijn beroemd werk, deel II, p. 2, pl. 97C, bekend gemaakte soort, is dezelfde als *Cyclocena gestatalis* Möschler, *Abhand. Senckenberg. Naturf. Gesellschaft*, 1890 p. 309, Tab.

adj. fig. 20, en *Botys Lelexalis* Guenée, *Suit. à Buff.* Delt. et Pyr. p. 348.

Möschler's generieke beschrijving is goed, het genus komt inderdaad in afdeeling 44 van Lederer's Analytische tabel der Pyralidinen-genera (*Wien. Ent. Mon.* VII, 1863), want de bijpalpen ontbreken. Van *Physematia* Led., met welk genus *Cyclocena* het bezit van een rond, onbeschubd indruksel in de middencel der voorvleugels gemeen heeft, onderscheidt het laatstgenoemde zich door breede, meer afgeronde vleugels, ongesteelde ader 10 der voorvleugels en niet met den steel van ader 7 en 8 uit één punt, maar duidelijk verwijderd van deze, ontspringende ader 6 der achtervleugels. Möschler, die *Physematia concordalis* Lederer waarschijnlijk niet bezat (ik heb een exemplaar van Timor), heeft deze verschilpunten niet nader in het licht gesteld.

Möschler's afbeelding is met zijne beschrijving in strijd en geheel onvoldoende; de vorm der vleugels is onjuist, het achterlijf te kort, de kleur te bruin en de teekening verkeerd. Het doorschijnende vlekje der voorvleugels steekt ook niet zoo af. Daarentegen kan Cramer's afbeelding, een wijtje voorstellende, ofschoon wat plomp, toereikend kennelijk genoemd worden. Ook Guenée's beschrijving is niet slecht.

C. Lelex is van Suriname, Cayenne, Columbië en Portorico bekend. Ik heb een man uit eerstgenoemd land.

8. *Polythlipta? caradrinalis* nov. sp.

Pl. 10, fig. 7.

Een gave man van 34 mm. vlucht.

Door den korten, ronden thorax, de lange sprieten, den vleugelvorm en het lange achterlijf aan het genus *Polythlipta* Lederer verwant, maar van *P. ossealis* en *cerealis* Led. (*macralis* Led. bezit ik niet) verschillende door regelmatig rond gebogen, glad beschubde, niet zooals bij de genoemde soorten, aan lid 2 met twee

punten vooruitstekende palpen, door stomper gepunte voorvleugels en door de langere, zwarte staartpluim, waaronder ook twee zeer lange staartkleppen zijn verborgen. Verder is de bekleeding van den dikkeren thorax regelmatig afgerond, zonder de verdikking, die Lederer afbeeldt, doch welk vrij vergankelijk kenmerk mij voorkomt geene groote waarde te bezitten. Van meer belang is, dunkt mij, dat ader 8 der achtervleugels niet zeer dicht langs den voorrand der, als bij de twee vermelde soorten eveneens korte middencel loopt, maar duidelijk er van verwijderd is. Een wortelgedeelte van ader 7 is daar ook bij *caradrinalis* zeer goed zichtbaar, voordat ader 8 zich met haar vereenigt. Eindelijk zijn de voortarsen glad beschud, zonder de lange, kamvormige beharing aan de binnenzijde van het eerste lid, die bij de beide vermelde soorten van Lederer aanwezig is, maar waarvan hij geene melding maakt. Sprietten grauwegeel, geheel draadvormig en naakt, zoo lang als drie vierden der voorvleugels.

Palpen, kop, thorax en bovenzijde van vleugels en achterlijf zijn dof, aardachtig grauwbrown, de staartpluim zwart, de teekening ook, maar valer. De eerste dwarslijn der voorvleugels begint aan den binnenrand der middencel en loopt rechtstandig, gegolfd naar den binnenrand der vleugels. Middencel met eene stip en een dikker streepje op de dwarsader. Tweede dwarslijn onder den voorrand beginnende, recht tot ader 5, dan kort uitspringende met drie tandjes op de aderen 5, 4 en 3, vervolgens met een bijna onzichtbaar horizontaal gedeelte langs ader 2, juist onder de dwarsader met twee dikke boogjes naar den binnenrand loopende. Achtervleugels met een donker middenpunt een eene booglijn, die bijna eveneens gevormd is als de tweede dwarslijn der voorvleugels. Geene golflijn. Franjelijf fijn geel, wortelwaarts donkergrijs gezoomd. Franje als de vleugels, met eene donkerder, op de aderen vlekkelig verdikte deelingslijn.

De onderzijde van lijf en vleugels is lichter en helderder grijs dan boven (stofgrijs), met dezelfde, maar flauwer uitgedrukte teekening. Ook ontbreken de eerste dwarslijn en het eerste midden-teeken der voorvleugels. Borst aan de voorzijde even donker als de

rugzijde van den thorax. Dijen en schenen buitenwaarts grauwbrown, de tarsen grauwegeel.

Java: Buitenzorg; G. J. Oudemans.

9. *Pachynoa Ledereri* nov. spec.

Pl. 10, fig. 8.

Een man van 44 mm. vlucht, iets afgevlogen en zonder franje.

Eene typische *Pachynoa*, verwant aan *P. Walkeri* Lederer, *Beitrag* pl. 13, fig. 2, maar van deze verschillende door anders aangelegde teekening, zooals een enkele blik op de afbeelding van beide soorten duidelijk doet zien.

Spieten en lijf geheel grauwbrown, iets purper getint. Het wortelderde der voor- en achtervleugels, op de laatste niet geheel tot den voorrand, is mede grauwbrown, iets donkerder dan het lijf, franjewaarts zeer scherp en recht afgesneden en begrensd door eene licht purperroode, wortelwaarts donker grauwbrown gezoomde lijn. Verder ziet men aan de tweede helft van den voorrand der voorvleugels eene zich bijna tot de vleugelpunt uitstrekkende, binnenwaarts tot de helft van ader 2 strekkende donkere vlek, die aldaar recht is afgesneden, terwijl de achterrand bijna evenwijdig met dien des vleugels loopt. Deze vlek is, behalve aan den voorrand, overal iets donkerder gerand en licht purperrood gezoomd, in de cellen 2—4 een weinig glanzig, achter in cel 5 en in cel 6 geheel purperrood gemengd. Uit het midden van haren onderrand loopt een gegolfd purperrood lijntje naar de helft van den binnenrand, een kort, schuin, eveneens purperrood uit haren staartheek in de richting van dien der vleugels. Overigens zijn de vleugels goudgeel, en op hun achterrandsderde ziet men nog sporen van twee gegolfde, licht oranjebruine dwarslijnen.

Onderzijde bleeker, de voorvleugels zonder donker wortelveld, overigens de bruine vlekken als boven gevormd doch donkerder. Borst geelwit; wortelhelft van den buik wit.

Pitacanda pilosomoides Moore, *Lep. of Ceylon*, p. 334, pl. 183,

f. 10, is mede eene *Pachynoa*. De mannelijke sprieten zijn alleen wat verder naar de punt toe (tot vijf zesden) gebaard. Dit is ook het geval bij *P. sabellialis* Guenée, en daar zijn ook de snuitvormige palpen ruim tweemaal zoo lang als de kop, bij *P. Walkeri*, *Ledereri* en *spilosomoides* niet ten volle anderhalf maal.

Nog moet ik aanteekenen, dat mij Lederer's naamsverandering van *Thoosalis* Walker ongegrond voorkomt. Eenmaal Walker's beschrijving door hem als voldoende erkend zijnde, moest de naam blijven. Moore heeft hem in de *Proc. Zool. Soc.* 1877, p. 619 terecht hersteld.

Java: Prof. Blume; Leidsch Museum.

10. *Lomotropa vellerialis* nov. spec. ¹⁾.

Pl. 10, fig. 9, 10.

In het bekende werk van Cramer, deel III, p. 124, pl. 263, fig. C is eene Pyralide beschreven en afgebeeld onder den naam van *Phalaena Tyres*, die ook door Guenée, in zijne *Deltoïdes et Pyralides* werd opgenomen en wel in het genus *Pygospila*, op p. 312, onder den veranderden naam *Tyresalis*. Cramer's figuur stelt alleen het wijfje voor; de man gelijkt daarop in kleur en teekening volkomen, doch Guenée heeft het sexueel verschil, dat voornamelijk in het achterlijf is gelegen, zeer goed gevat en uitgedrukt door de woorden «Abdomen des mâles dépassant beaucoup les ailes, nullement conique, à 7e anneau plus long et à extrémité renflée et arrondie, avec un pinceau discolore en dessous», terwijl het achterlijf van het ♀ puntig toeloopt, zij het dan ook niet spits, en de buik tot aan het uiteinde geheel wit is. Ik mag echter niet onvermeld laten, dat Guenée verkeerd deed met deze sexuele verschillpunten tusschen *Tyres* mas en foem. op te nemen in de beschrijving der generieke kenmerken van *Pygospila*; zij passen namelijk niet op zijne tweede soort van het genus (*costiflexalis* Guenée),

1) Eene korte beschrijving verscheen reeds in de *Notes of the Leyden Museum* deel XIII p. 239—40 (October 1891).

en hij had ze dus alleen bij de specifieke beschrijving zijner *Tyresalis* moeten vermelden. Het heeft al den schijn, alsof Guenée's generieke en specifieke beschrijving zijner *Pygospila Tyresalis* reeds voltooid waren, toen hij de tweede soort leerde kennen; de beschrijving zijner *Pygospila costiflexalis* is dus waarschijnlijk later toegevoegd, en Guenée heeft verzuimd alles om te werken en er een homogeen geheel van te maken. Tot op zekere hoogte is hij dan ook de oorzaak van eene later te vermelden verwarring.

Wat meervermelde *costiflexalis* aangaat, zoo merkt Guenée zeer juist op, dat de voorrand van den mannelijken voorvleugel «subit dans son milieu un léger renflement, après lequel vient une dépression également légère, mais portant en dessous un sillon garni de poils jaunâtres, drapés»; voorts dat «le bord abdominal des ailes inférieures est garni dans son milieu de poils beaucoup plus longs et jaunâtres»; terwijl hij van het achterlijf zegt: «L'abdomen est plus effilé et plus aigu (dan bij *Tyres*) et les deux traits blancs du dernier anneau ne diffèrent point de ceux qui les précèdent». Men ziet, dat deze beschrijving van het mannelijke achterlijf niet past in de hierboven ten deele aangehaalde beschrijving der kenmerken van het genus *Pygospila*. Het wijfje van *costiflexalis* kende Guenée niet, hij had alleen twee mannen en hoewel dus zijne beschrijving niet geheel volledig is, stelt hij toch de verschilpunten tusschen *Tyres* en *costiflexalis* toereikende in het licht.

Lederer vond in de door Guenée opgemerkte, inderdaad vrij belangrijke structureele verschillen tusschen de mannen van *Tyres* en *costiflexalis* zelfs eene genoegzame reden, om de beide soorten in zijnen Beitrag zur Kenntniss der Pyralidinen (*Wien. Ent. Monatschrift*, VII 1863) generiek te scheiden. *Tyres* Cramer liet hij in het genus *Pygospila*, terwijl hij voor *costiflexalis* een nieuw genus *Lomotropa* vormde. Hij spreekt in zijne beschrijving der kenmerken van *Pygospila* niet van den bouw van het mannelijke achterlijf van *Tyres*. Wel waren zijne «zwei Männchen (am After) stark abgerieben», maar dan had hij toch Guenée's karakteristiek moeten aanhalen. Bij de reeds bekende kenmerken van *costiflexalis*, voegt hij nog de beschrijving en afbeelding van een pluimpje aan het

eind der mannelijke achterschenen en die van eene wijziging in het aderstelsel der voorvleugels, mede alleen bij den man voorkomende en ook niet door Guenée gezien.

Na deze duidelijke en volledige uiteenzetting, door twee voorname Lepidopterologen, van de kenmerken onzer twee Pyraliden, — die, ondanks hare overeenstemming in kleur en teekening, toch inderdaad zoo sterk verschillen, dat Lederer's opmerking «*Lomoptropa costiflexalis* weicht so sehr von der vorigen (*Tyres*) ab, dass sie trotz aller Aehnlichkeit in der Zeichnung, vielleicht gar nicht in ihrer Nähe gehört» geground mag heeten, — zou men meenen dat althans aan eene herleiding tot ééne species nimmermeer sprake kon en mocht zijn. Intusschen is die bijeenvoeging niet alleen weder geschied door den heer Moore, in de *Lepidoptera of Ceylon*, maar dadelijk is dit voorbeeld, waartoe Guenée's min of meer onregelmatige, hierboven aangehaalde beschrijving ten minste aan Moore tot op zekere hoogte aanleiding kon geven, zonder nader onderzoek of toelichting door een paar vervaardigers van Catalogi blindweg gevolgd. Ik heb die fout hersteld, in mijn Catalogue of the Pyralidina of Sikkim (*Trans. Ent. Soc. of London*, 1890 p. 617), doch meen dat het niet overbodig mag heeten, wanneer ik op deze zaak opnieuw de aandacht vestig, hoofdzakelijk als inleiding tot de beschrijving eener nieuwe soort van het genus *Lomotropa*, die Mr. A. Brants mede zoo goed geweest is voor mij af te beelden.

Deze soort, waarvan 's Rijks Museum van Natuurlijke Historie te Leiden een vrij gaven man bezit, die eene vlucht heeft van 46 mm. (mijne drie mannen van *costiflexalis* zijn 41—42 mm.), heeft, even als de verwante soort, draadvormige sprieten (fig. 10), die goed drie vierden zoo lang zijn als de voorrand der voorvleugels; zij zijn ook uiterst kort bewimperd maar hebben nog op ieder lid een langer haar, dat bij *costiflexalis* wordt gemist; de palpen zijn opgericht, gebogen, half wit en grauwbrown; de thorax, die beschadigd is, vertoont sporen van gele langslijnen. Schedel bruin-grijs, fijn wit gerand. De voorvleugels zijn aan den wortel smaller, naar achteren iets meer verbreed dan bij *costiflexalis*, de binnenrand is bochtiger. Hunne grondkleur is niet eentonig paarsgrijs,

zoals bij de andere soort, maar op de wortelhelft zeer donker, dof zwartachtig grauwbrown, welke kleur op de tweede helft geleidelijk overgaat tot licht grauwbrown met sterken kopergloed. De vleugelwortel is met eenige kleine, niet scherp begrensde, onzuiver witte vlekjes geteekend; dan volgt, op een vierde van cel 1*b* eene helderwitte, iets paarlemoerglanzige, bijna ovale vlek, vergezeld van twee groote witte stippen in cel 1*a* en in de middencel. Nabij de dwarsader is de middencel geteekend met eene bijna vierkante witte vlek, juist daaronder ziet men eene grootere, langwerpige, die een weinig schuin staat, in cel 1*b*, dan volgt eene buitenwaarts tweelobbige witte vlek, die, nabij haren wortel, de cellen 5 en 6 beslaat, en eindelijk op drie vierden van den vleugel, twee kleine witte vlekken bij den voorrand, twee onduidelijk begrensde witte langsstreepjes aan den wortel der cellen 3 en 4 en eene ronde witte stip op drie vierden van cel 1*b*. De teekening is dus tot zoover eigenlijk bijna volkomen gelijk aan die van *costiflexalis* mas, alleen wat minder scherp, doch de reeks van drie groote witte stippen, die men daarna bij de genoemde soort, vóór den achterrand, in de cellen 2—4 aantreft, ontbreekt bij *vellerialis*.

De achtervleugels, die bij *costiflexalis* mas weinig breeder dan de voorvleugels zijn, overtreffen deze bij de nieuwe soort in breedte. De binnenrand is namelijk zoo lang als de voorrand; in verband hiermede is de achterrand sterker gebogen. Zij zijn ongeteekend en geheel bedekt met eene vacht van lange, zijdeachtige, donker muisgrauwe haren. De geheele franje is grijs, ongeteekend. Achterlijfsrug donkergrijs, met twee afgebroken witte langslijnen geteekend; de buik is wit, ook de borst en de pooten, welker tarsen aan de buitenzijde lichtelijk grauw bestoven zijn. Voorknieën en schenen met een bruingrijs vlekje. De onderzijde der voorvleugels is lichtgrijs, met de doorschijnende witte teekening der bovenzijde en een lichten brongloed. Onderkant der achtervleugels met onzuiver witte wortelhelft en eene lichtgrijze tweede, die met een onduidelijken, naar boven breederen witten band is geteekend.

Ik moet hier nog bijvoegen, dat de flauwe verbreding en indrukking van den voorrand der voorvleugels, evenals de kleine

wijziging in het aderbelloop, welke bij *costiflexalis* worden gevonden, ook bij *vellerialis* voorkomen, zoomede het pluimpje aan het eind der achterschenen, maar de langere, geelachtige beharing aan den binnenrand der achtervleugels ontbreekt. Het achterlijf loopt even puntig toe als bij *costiflexalis* mas, en alles te zamen genomen past de nieuwe soort, hoewel duidelijk van de oudere verschillende, voortreffelijk in het kader van het genus *Lomotropa* Lederer. Het wijfje is mij onbekend.

Obi-eilanden; Bernstein.

11. *Atheropoda flaccidalis* nov. spec.

Drie gave mannen van 48—49 mm. vlucht.

Iets grooter dan *A. corylalis* Guenée, van denzelfden vleugelvorm, maar door de geheel ongeteekende, vaalbruine voorvleugels en de rosachtig gele staartpluim van al de overige beschreven Amerikaanse soorten verschillende. De wortelhelft der franje is zwartgrijs, de buitenhelft sneeuwwit.

Achtervleugels tot twee derden vuilwit, met paarsen weerschijn, het aderbelloop, eene flauwe middenvlek, eene nog flauwere boogstreep en de achterrands van den staartheuk tot ader 2 smal, daarboven bijna tot de boogstreep, — zijn grauwbrown, een weinig donkerder dan de voorvleugels. Franje met grijze wortel- en vuilwitte tweede helft.

Palpen, kop, sprieten en thorax als de voorvleugels gekleurd, het achterlijf bruingrijs met, als boven reeds gezegd, rosgele staartpluim.

Op de onderzijde zijn de voorvleugels als boven, iets donkerder, de achtervleugels evenzoo, maar met scherper gescheiden kleuren. Buik, borst en pooten donkergrijs.

Chanchamayo, Peru; van Dr. Staudinger.

12. *Atheropoda inflexalis* nov. spec.

Atheropoda majoralis Lederer. Beitrag etc. *Wien. Ent. Mon.* VII (1863) pl. 3, fig. 9 (n. Guenée).

Eene nauwkeurige vergelijking der beschrijving van *majoralis*

(*Megaphysa*) Guenée, *Delt. et Pyr.* p. 215 met de afbeelding die Lederer onder denzelfden naam geeft, doet zien, dat beiden niet tot ééne en dezelfde soort behooren, maar duidelijk tot twee. De *majoralis* van Lederer moet dus nieuw benoemd worden. Beide species heb ik voor mij.

Guenée noemt de franje der achtervleugels «*blanche, entrecoupée de noir*». Lederer teekent haar, zooals zij ook bij zijne *majoralis* is, geheel wit af. Vervolgens zegt Guenée, dat de «*ligne commune est plus fortement coudée aux supérieures*» — bij Lederer is dit omgekeerd en de lijn der voorvleugels slechts uiterst flauw gebogen; bij mijn exemplaar is zij zelfs geheel recht. Vervolgens spreekt Guenée van een «*ton brun délayé, entre les 1 et 1*» (ader 5 en 6) — inderdaad aanwezig — waarvan bij Lederer's afbeelding en soort niets te zien is.

Verder noemt Guenée de dwarslijn op de onderzijde der achtervleugels zeer juist: «*presque maculaire*», — bij Lederer's soort is zij onafgebroken dik. Eindelijk zijn borst en buik bij *majoralis* Guenée vuilwit, bij Lederer's soort citroengeel. Ook is bij de laatste de voorvleugelpunt scherper, meer omgebogen en het geel van palpen, kop, thorax en voorvleugels bij *inflexalis* vuriger dan bij *majoralis*.

Beide hier genoemde soorten komen in Brazilië voor.

13. Gen. *Epherema* nov. g.

Ader 8 der achtervleugels met 7 verbonden; 3—5 der voorvleugels ongesteeld uit de middeneel; voorrand der achtervleugels uitgesneden, niet zoo sterk als bij *Terastia*, maar toch zeer duidelijk.

Voorhoofd vlak; palpen opgericht en gebogen, smaller dan de helft der doorsnede van de vrij groote, uitpuilende oogen, glad beschud, iets langer dan de kop, het eindlid weinig langer dan een derde van lid 2, rolrond, kort gepunt. Bijpalpen zeer klein, draadvormig. Zuiger lang, opgerold. Bijooogen aanwezig. Aangezicht iets smaller dan de oogen. Sprieten drie vijfden zoo lang als de voorvleugels, dun, met iets hoekige leden; het wortellid vrij dik

maar gewoon gevormd. Thorax den bolronden vorm naderende, iets plat gedrukt; schouderdeksels kort. Voorvleugels twee en een half maal zoo lang als breed, de vlakke voorrand in het midden met eene verbreeding, de punt stomp, de achterrand schuin, flauw gebogen, langer dan de helft van den voorrand, zonder staarthoek in den even langen en eveneens flauw gebogen binnenrand overgaande. Zij hebben, bij de mij alleen bekende mannelijke sexe, op de helft van cel 16 een groot, diep, onbeschubd indrukseel met twee putjes. Dit indrukseel maakt, dat ook de binnenrand der middencel en ader 1 uiteengebogen zijn; ader 2 is mede aan den wortel gebogen en de bodem der middencel is ook min of meer ingedrukt. Achtervleugels tamelijk gelijkzijdig driekant, stomphoekig, met flauw gebogen achterrand. De voorrand heeft in het midden eene vlakke, ronde uitsnijding.

Beschubbing dun, fijn. Teekening op de voorvleugels uit twee dwarslijnen en middenvlekken bestaande, op de achtervleugels uit ééne middenvlek en eene booglijn.

Ader 1 der voorvleugels sterk gebogen, de middencel sterk in de richting van den voorrand verschoven, smal, zoo lang als de halve vleugel, ader 2 uit drie vierden van haren binnenrand, 3—5 voor, uit en even boven haren staarthoek; dwarsader schuin, 6 uit hare spits; ook 7, die aanvankelijk zeer na langs den steel van 8—9 loopt, 10 bijna uit het uiteinde van den voorrand der middencel, 11 uit vier vijfden, vrij horizontaal. In de achtervleugels is de middencel iets korter dan de helft van den vleugel, driekant, ader 2 als in de voorvleugels, ook 3—5, maar zeer dicht opeengedrongen, 6 en 7 uit één punt, 8 een eindweegs geheel met 7 vergroeid.

Pooten lang, dun, gewoon gevormd, glad beschubd, met lange dunne sporen. Voorschenen weinig langer dan een derde der voordijen en deze aan de binnenzijde met een haarbosje (fig. 12).

Achterlijf zeer dun, meer dan de helft langer dan de achtervleugels; aan het eind met een kort, bijeengestreken zwart staartpluimpje.

Ik plaats dit zeer gekarakteriseerde genus naast *Bradina* Lederer,

waarmede het nog het meest overeenkomt. Ook *Ercia* Lederer is verwant.

13. ***Epherema abyssalis*** nov. spec.

Pl. 10, fig. 11 en 12.

Twee vrij gave mannen van 26 en 28 mm. vlucht.

Sprieten licht bruin grijs. Palpen licht grijs. Schedel donker grijs. Bovenzijde van thorax en vleugels stof grijs, iets glanzig, de voorvleugels aan de inplanting en den voorrand iets geelachtig, onder dezen donkerder. Binnenrandshelft der achtervleugels witachtig. De teekening der voorvleugels bestaat, behalve uit de ovale, liggende ronde en de korte en breede niervlek, beiden donker grijs gerand en met de grondkleur gevuld, uit de twee gewone mede donker grijze dwarslijnen, maar de eerste wordt, op een kort overblijfsel aan den binnenrand na, door het diepe, onbeschubde twee-kuilige indruksel van cel 16 geheel onduidelijk gemaakt. De tweede is duidelijker, maakt twee bochten en is op de aderen dikker. Achtervleugels met eene donker grijze middenvlek en zulk eene booglijn, wier middenderde uitspringt en driemaal kort gefand is; het gedeelte langs ader 2 is bijna uitgewischt. Franjelijn donker grijs, de franje als de aangrenzende vleugel, met flauwe donkere dwarsvlekjes.

Achterlijfsrug bruinachtig, met onzuiver witte ringen. Buik grijs wit. Staartpluim zwart.

Op de onderzijde zijn de achtervleugels sterk witachtig gemengd, overigens alles vrij wel gelijk aan de bovenzijde. Pooten grijs, bijna eenkleurig.

Java: Batavia; Mr. M. C. Piepers. In onze collectie. — Idem, Dr. C. de Gavere; Leidsch Museum.

14. ***Cirrhochrista fumipalpis*** Feld. en Rog.

Novara II, 2, pl. 135, f. 31.

Pagenstecher, *Jahrbücher des Nass. Vereins für Naturkunde*,
XXXVII (1884) p. 135.

In de *Transactions of the Entomological Society of London*,

1889 p. 506, zegt de heer Meyrick, in eene aantekening over *Cirrhochrista aetherialis* Lederer, die hij *C. hrizonalis* noemt: «Lederer omitted to notice the stalking of vein 7 of the forewings with 9, and has consequently placed this genus away from its allies». Dit is waar; ader 7 der voorvleugels is met de aderen 8 en 9 gesteeld, ten minste bij *C. aetherialis* Led., waarvan ik een Javaansch mannetje bezit. Van Java was deze soort nog niet bekend. Verder kan ik bevestigen, dat de mannelijke sprieten bewimperd en vrij dik zijn. Buitendien mogen zij kort heeten, daar zij weinig langer zijn dan drie vijftien (niet ten volle twee derden) van den voorrand der voorvleugels. Ook dit teekent Lederer niet aan, wel Meyrick. Overigens wordt Lederer's karakteristiek nog in andere opzichten aangevuld door die van Meyrick.

Hoe het aderbeloop is bij Lederer's tweede soort van het genus, *pulchellalis*, weet ik niet; ik bezit haar niet, maar de bovengemelde opmerking gaf mij aanleiding, om eene derde, mede door Felder en Rogenhofer tot *Cirrhochrista* gebrachte soort, *fumipalpis*, van de Molukken, waarvan ik ook verscheidene Javaansche exemplaren bezit, te onderzoeken.

Ik heb toen bevonden, dat bij *fumipalpis* ader 7 der voorvleugels uit de spits der dwarsader komt en de geheel rechte ader 6 duidelijk onder deze ontspringt. Bij *aetherialis* ontspringt ader 6 hooger, bijna uit de spits der dwarsader, en is onderaan kort gebogen. Aangezien nu de oorsprong van ader 7 der voorvleugels een punt van gewicht mag heeten bij de classificatie der Pyraliden, zoo kan *fumipalpis* niet in het genus *Cirrhochrista* blijven en sla ik daarvoor een nieuw, onder den naam *Encallaenia*, voor.

De habitus van *fumipalpis* herinnert sterk aan die eener slanklijvige *Cucullia*. Evenals bij *aetherialis* ontbreken de bijoogen; de palpen zijn even lang, spits en snuitvormig, met lang, puntig, iets hangend eindlid, de bijpalpen naar boven iets verbreed, het voorhoofd vlak, schuin, de zuiger opgerold, maar juist niet zeer ontwikkeld (evenzoo bij *aetherialis*). De sprieten zijn nog korter, weinig langer dan de helft der voorvleugels, vrij dik, kort bewimperd bij den man. Vleugels lang en smal, naar achteren veel

minder verbreed dan bij *aetherialis*, de achterrand, ook der achtervleugels, regelmatig gebogen. Het lijf is kloek gebouwd, evenals bij *aetherialis*, het achterlijf evenzoo merkbaar langer dan de achtervleugels. Pooten als bij de meergenoemde soort, de tarsen betrekkelijk kort voor eene Pyralide.

In het aderbelloop vind ik nog dit verschil, dat de aderen 3—5 in alle vleugels even ver van elkaar verwijderd zijn, niet 4 en 5 nader bijeen, gelijk Meyrick terecht van *aetherialis* opmerkt.

Fumipalpis, in de *Novara* alleen afgebeeld, is door Dr. Pagenstecher, l. c., nader beschreven, mede naar Moluksche exemplaren.

Wat de plaats van het nieuwe genus *Eucallaenia* aangaat, zoo zou ik die tusschen *Leucinodes* Guen., Led. en *Pycnarmon* Led. willen vinden.

Nog iets over den naam der soort. Hij is bij Walker *brizoalis* gespeld (*Cut.* 19, p. 976). Indien die naam nu voor den heer Meyrick niet aannemelijk is, behoeft er geen nieuwe (*brizonalis*) te worden bedacht, waarvan niet Walker, maar de heer Meyrick auteur is, doch ligt alsdan *aetherialis* Lederer, die bovendien nog op eene afbeelding steunt, aan de beurt.

Overigens komt het mij voor, dat, indien het door den heer Moore, in zijne *New Ind. Lep.* III, p. 226, pl. 7, f. 10, onder den naam *bryzoalis* (nog eene alteratie die een jaar ouder is dan de Meyrick'sche!) afgebeelde vlindertje, inderdaad de *brizoalis* van Walker is, zij meer overeenkomst heeft met *pulchellalis* Lederer. Of is deze het ♀ van *aetherialis* en varieert de soort inderdaad zoo sterk? Slechts één mannetje van *aetherialis* bezittende, kan ik dit niet beslissen. Intusschen moet ik opmerken, dat Walker's beschrijving (als altijd) zeer vluchtig is, niets van de achtervleugels zegt en ook niet van het achterlijf. Hiervan spreekt ook de heer Meyrick niet, en Lederer beeldt het als ongeteekend af! Het heeft bij mijn exemplaar eene licht okerbruine, op ring 2 verbrede, onregelmatig zwartbruin gezoomde rugstreep. De heer Moore vermeldt die als aan beide sexen gemeen, maar zijne afbeelding vertoont een eenkleurig, donkergrijs achterlijf. Hoe meer afbeeldingen en beschrijvingen, des te meer raadsels. Hoe zitten de zaken in elkander?

15. *Pterygisus calligraphalis* nov. sp.

Pl. 10, fig. 13.

Daar de naam *Isopteryx* reeds vroeger voor een genus der Neuroptera werd gebezigd, is hij voor het eveneens benoemde Pyraliden-genus van Guenée en Lederer door den heer Butler (*Trans. Ent. Soc. of London*, 1886, p. 429) door den bovenvermelden vervangen.

Palpen, sprieten, vleugelvorm en aderstelsel zijn bij deze nieuwe soort als bij *foedalis* Guenée, hoewel de teekening vrij sterk aan die van *Zebronia* Hübn. (*Ledereria* Snell.), b. v. aan die van *ovulalis* en *platinalis* Guenée, herinnert. Vlucht 15 en 16 mm.

Kleur van palpen, kop en sprieten wit, iets onzuiver, de eersten tegen den kop smal lichtbruin. Thorax en grondkleur van de bovenzijde der vleugels helderwit, iets glanzig. De voorzijde van den thorax en de voorrand der voorvleugels tot twee derden zijn smal en licht bruingrijs. Verder zijn voor- en achtervleugels geteekend met drie scherpe dikke grijsbruine dwarslijnen. De eerste loopt van een derde van den voorvleugelvoorrand naar drie vijfden van den binnenrand der achtervleugels. De tweede begint op twee derden der voorvleugels, loopt ongebogen tot de helft van hunne ader 2, maakt een vrij scherp hoek op die ader, loopt langs haar tot haren oorsprong en dan bijna lijnrecht naar den staarthoek der achtervleugels. De derde lijn volgt, op geringen afstand, het beloop van den achterrand, die zelf met eene van boven af langzaam versmallende donkergrijze streep is geteekend. Franjelijn fijn wit. Over den wortel der op de voorvleugels lichtgrijze, op de achtervleugels witte franje loopt eene donkergrijze lijn. Dwarsader der voorvleugels geteekend met een dik donkergrijs streepje.

Onderzijde wit, als boven geteekend, doch de grond onzuiverder en de teekening lichter, minder scherp. Pooten wit, bestuiving hunner buitenzijde en een vlekje der voorschenen donkergrijs. Achterlijf wit, de drie voorlaatste ringen bruingrijs met witte achterranden, de laatste met eene koolzwarte dwarsstreep; de staartpluim bij den man met drie zulke langsstrepen.

Java: Mulié, een exemplaar, Leidsch Museum; Batavia, vier anderen van beide sexen door Mr. Piepers gevangen.

16. *Oligostigma* (I, B) *quinqualis* nov. spec.

Zes exemplaren; een man van $15\frac{1}{2}$, vijf wijfjes van 17—22 mm. vlucht.

Deze soort bezit de bij mijn Overzicht van het genus *Oligostigma* Guenée (*Tijds. v. Ent.* XIX, 1875—76, p. 186 enz.) vermelde generieke kenmerken volledig. Zij behoort tot de afdeling I, B, onderscheidt zich echter van de daartoe behoorende soorten (3—11) door het geheel ontbreken van eene gele middenstreep der achtervleugels, wier geheele tweede helft eene bleek okergele kleur vertoont, en door den iets donkerder okergelen, zilver-gedeelden, breeden achterrandsrand der voorvleugels. Buitendien onderscheidt de man dezer soort zich zeer door een tandvormig uitsteeksel aan den binnenrand der voorvleugels, nabij den wortel, en door twee haarbosjes aan de binnenzijde der eenigszins korter dan gewoonlijk zijnde achterschenen. Bij het wijfje vertoont de binnenrand der voorvleugels op de vermelde plaats slechts eene verbreeding en de achterschenen zijn normaal gevormd, zonder haarbosjes.

Lipvoelers dun, hun eindlid iets langer dan bij de soorten 3—11, l. c., hunne voorzijde eenigszins langharig. Zij zijn bleekgeel, buitenwaarts met eenige zwarte stippen; evenzoo is ook de kleur der bijpalpen. Voorhoofd en sprieten bleekgeel. Schedel en thorax wit, ook de bij den man aan het eind geelachtige achterlijfsrug. Bovenzijde der vleugels zuiver wit. Voorrand der voorvleugels smal donker leembruin, doch niet geheel tot aan den gelen achterrandsrand en spits toeloopend, op de helft van den vleugel aan de binnenzijde met eene spits driekante verbreeding, die tot aan den wortel reikt der aderen 2—5, welke zeer nabij elkander ongesteeld ontspringen. Een uit den tand (♂) of de verbreeding (♀) aan den binnenrand komende schuine, niet scherp begrensde okergele streep loopt de spits der vermelde driekante verbreeding tegemoet, zonder haar te bereiken. Het laatste vijfde der voorvleugels is levendig oker-

geel, aan de binnenzijde gezoomd door eene fijne zwarte lijn, die naar onderen dunner wordt, en het is door eene aanvankelijk (bovenaan) zilveren, dan meer witte en breedere, fijn donker gezoomde lijn gedeeld. Deze lijn is iets sterker gebogen dan de met scherp zwarte streepjes gezoomde achterrand. Vermelde streepjes zijn meest driekant, de bovenste, aan de vleugelpunt, echter rond en grooter; de onderste vloeien tot eene dunne lijn ineen.

Achternvleugels met niet scherp begrensde, bleek okergele buitenhelft, de achterrand zeer smal, donker okergeel, met fijne zilveren stippen en daarachter, onder de uitsnijding van den vleugelrand, met vijf koolzwarte geteekend. Franje lichtgrijs, met loodkleurig blinkende eindhelft.

Onderzijde wit met de flauw aangeduide teekening der bovenzijde. Borst en buik wit, ook de binnenzijde der pooten, het voorste en middenpaar buitenwaarts geel, evenzoo de binnenzijde der voorschenen; de voorpooten aan de buitenzijde zwart gestippeld.

Celebes: Bantimoerong, Ribbe; Bonthain, Mr. van Gelder (onze collectie). — Java: collectie van Dr. A. Pagenstecher te Wiesbaden.

17. *Diptychophora amoenella* Snell.

Tijds. v. Ent. XXIII (1879—80) p. 247; id. XXVII (1883—84) p. 52, pl. 5, f. 9.

(*Ptychopseustis* (nov. g.) id. Meyrick, *Trans. Ent. Soc. of London*, 1889, p. 521.

Meyrick zegt l. c.: «According to Snellen the antennae of the ♂ are very thick; in his figure the artist appears to have made them pectinated». Het laatste is eene fantaisie van den teekenaar, door den graveur nog overdreven. De mannelijke sprieten zijn inderdaad ongebaard, zeer dik, iets plat, met tegen de punt duidelijker afgescheiden en driekant wordende leden, overigens geelachtig met bruine stippen op den rug. Ook thorax en achterlijf zijn, l. c., onjuist afgebeeld, en de inderdaad donkere franjelij n licht gelaten. Verder is de afbeelding vrij goed.

Het genus *Ptychopseustis* Meyrick is zeer aannemelijk; de verschilpunten met *Diptychophora* zijn reeds in onze beschrijvingen vermeld. Eene nog door mij opgemerkte bijzonderheid, die evenwel misschien niet bij het mij onbekende ♀ voorkomt, is een krans van doorntjes aan het eind der middenschenen van mijn mannelijk exemplaar.
